

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 346/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného obchodnou spoločnosťou LAW FIRM s. r. o., Špitálska 10, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ing. Michal Žiaran, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 62 Er/178/2014-56 z 23. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 62 Er/178/2014-56 z 23. januára 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že na základe návrhu na vykonanie exekúcie doručeného súdnemu exekútorovi 29. januára 2014 sa obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnená“), domáhala proti sťažovateľovi ako povinnému vymoženiu exekučným titulom – výkazom nedoplatkov č. 1300279673 zo 16. septembra 2013 (ďalej len „výkaz“), ktorý nadobudol právoplatnosť 11. októbra 2013 a vykonateľnosť 25. novembra 2013 – priznaného nároku na uhradenie pohľadávky v sume 993,47 € s príslušenstvom z titulu nedoplatku ročného zúčtovania poisťného za rok 2012.

Dňa 25. marca 2014 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na odklad exekúcie a 28. marca 2014 boli súdnemu exekútorovi doručené námietky sťažovateľa proti exekúcii spolu s návrhom na zastavenie exekúcie (ďalej aj „návrhy“), ktoré odôvodňoval tým, že *„podal proti výkazu odôvodnené námietky (tak ak to predpokladá ustanovenie § 17a ods. 5 zákona o zdravotnom poistení), a teda výkaz s poukazom na ustanovenie § 17a ods. 5 zákona o zdravotnom poistení nenadobudol právoplatnosť ani vykonateľnosť, pričom doložka právoplatnosti a vykonateľnosti bola na ňom pravdepodobne vyznačená omylom alebo svojvoľne“*. Návrhy okresný súd uznesením č. k. 62 Er/178/2014-33 z 19. mája 2014 vydaným vyšším súdnym úradníkom zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, avšak okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudcom návrhy opätovne zamietol ako nedôvodné.

S takýmto záverom okresného súdu sťažovateľ nesúhlasí a opakujúc identické argumenty, aké vzniesol v exekučnom konaní pred okresným súdom, v sťažnosti vyjadruje presvedčenie, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti okresnému súdu vytýka, že spôsob, akým sa vysporiadal s jeho námietkami, je nepostačujúci a nepreskúmateľný, keďže *„súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené*

vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky“.

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uznesením okresného súdu č. k. 62 Er/178/2014-56 z 23. januára 2015 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 62 Er/178/2014-56 z 23. januára 2015, ktorým „ako nedôvodné“ zamietol námietky sťažovateľa proti exekúcii, návrh sťažovateľa na odklad exekúcie, ako aj návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejaviť nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré

preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj ESĽP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať pri rozhodovaní o návrhoch sťažovateľa aj okresný súd, preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania predloženej sťažnosti posúdiť, či ich aj skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného

práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie za zjavne neodôvodnené, pretože je presvedčený, že okresný súd sa „*nepostačujúcim a nepreskúmateľným spôsobom*“ vypořiadal s jeho tvrdením, že proti výkazu podal opravný prostriedok – námietky, v dôsledku čoho nemohol nadobudnúť právoplatnosť ani sa stať vykonateľným exekučným titulom.

Pre účely overenia opodstatnenosti uplatnenej námietky sa ústavný súd oboznámil s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorý v jeho relevantnej časti (okrem iného) uviedol:

„Povinný podal dňa 4. 10. 2013 prostredníctvom svojho právneho zástupcu voči výkazu nedoplatkov námietky, v ktorých uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že výkaz nedoplatkov neobsahuje žiadne odôvodnenie nie je možné preskúmať ako poisťovňa k predmetnej výške nedoplatku dospela, je výkaz nepreskúmateľný...

O námietkach povinného voči predmetnému výkazu nedoplatkov polo povinnému v zmysle § 17a ods. 4 zák. č. 580/2004 Z. z. doručené vyjadrenie, ktorým oprávnený povinnému oznámil, že vecne neodôvodneným námietkam povinného nevyhovuje a v plnom rozsahu trvá na vydanom výkaze nedoplatkov. Predmetné vyjadrenie bolo doručené dňa 17. 10. 2013 povinnému prostredníctvom jeho právneho zástupcu.

Tunajšiemu súdu bolo dňa 28. 07. 2014 doručené Oznámenie o výsledku šetrenia podania, ktoré vykonal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. V závere tejto správy úrad jednoznačne konštatuje, že zdravotná poisťovňa postupovala pri výpočte RZP2012, vydaní VN posúdení námietok proti VN a vymáhani pohľadávky v súlade so zákonom.

Preskúmaním veci súd dospel k záveru, že námietka povinného ohľadne postupu oprávneného pri vydávaní exekučného titulu nie je dôvodná. Čo sa týka námietky povinného ohľadom jeho námietok voči výkazu nedoplatkov podaných oprávnenému, súd poukazuje na to, že sa oprávnený nimi zaoberal a v zmysle § 17a ods. 4 zák. č. 580/2004 Z. z. o nich aj rozhodol, čím exekučný titul nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť v zmysle citovaných zákonných ustanovení. Na základe uvedené súd dospel k záveru, že povinný vo svojich námietkach neuviedol žiadne skutočnosti, pre ktoré by súd mohol jeho námietkam vyhovieť... Takúto vadu exekučného titulu však povinný, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno, v konaní nepreukázal...

Súd konštatoval, že povinný v danej veci neosvedčil existenciu takých skutočností, ktoré by odôvodňovali predpoklad, že povedú k zastaveniu exekúcie, preto návrh povinného na odklad exekúcie zamietol ako nedôvodný. Povinný zároveň nepreukázal existenciu dôvodu v zmysle § 57 ods. 1, pre ktorý by došlo k zastaveniu exekúcie, preto zamietol aj návrh povinného na zastavenie exekúcie.

Vychádzajúc z uplatnenej námietky ústavný súd preskúmaním napadnutého uznesenia okresného súdu dospel k záveru, že ho nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu na spochybnenie právnych záverov okresného súdu vyjadrených v napadnutom uznesení. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, pričom ustanovenia príslušného procesného kódexu, ktoré mu umožňovali rozhodnúť zvoleným spôsobom, interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom. Závery okresného súdu o nedôvodnosti návrhov sťažovateľa vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Možno teda uzavrieť, že okresný súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľom vznesené tvrdenie o nespôsobilosti exekučného titulu, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne aj procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhov sťažovateľa presvedčivo a náležite

odôvodnil, čím zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľ pred ním domáhal.

Skutočnosť, že sa konanie pred krajským súdom neskončilo podľa predstáv sťažovateľa, sama osebe nie je právnym základom na namietnutie porušenia jeho práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy sťažnosťou podanou ústavnému súdu, pretože do obsahu tohto práva nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 240/2013).

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti nezistil žiadne skutočnosti nasvedčujúce priamej súvislosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, túto odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2016